

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

13. Porta Domus Sapientiae & Clavis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

Isaac, Iacob. Latera ornant in similibus consistentes columellis, Prophetæ, Maiores, Minoresque; post hos, Apostoli & Doctores Ecclesiæ.

ARTICULUS XIII.

PORTA

Domus Sapientiæ.

&

CLAVIS.

PORTA Ædificij hæctenus depicti, quod constat virtutibus Christianis, Studio Sapientiæ maximè necessarijs, & in eius Anima, ad formam Domus, compositis, ex eadem est materiâ, è quâ Fundamētum, vt agnoscas æratâ quâlibet esse solidiorem. Est enim FIDES. Salutis & veræ Sapientiæ ianua: est Fides, sine qua frustra ad huius Palatij penetrare aspiras. Contra hanc Portam portæ inferi non præualebunt. CLAVIS, quâ aperitur, & fit aditus in Domum, est ORATIO. Quare nunquam Adolescenti ad litterarum studia, nunquam viro litterato ad Sapientiæ negotia, nunquam Doctori, ad lucubrationis & cathedræ officia accedendum esset, nisi Oratione præmissâ, tanquam aureâ clauē, claustro admotâ, & seræ inserta. Ita fecerunt eximij Sapientiæ Studiosi. Inter quos, Thomas Aquinas, Doctor Angelicus, qui idcirco & in Philosophia, & Theologia adeò excelluit, vt non minus acutissimis viris, qui illum sunt sequuti, adæquandi spem, quam subtilissimis Philosophis, qui præcesserunt, ostentandi gloriam præciderit, quoniam nunquam ad Sapientiæ Ædem, nisi Orationis Clauē

Q 3

apertam

apertam ingrediebatur: nūquam ille prius libros quam
 DEVM Sapientiæ omnis Datorem, prece fusâ, commu-
 bat. Cuius etiam oratiuncula quæ circumfertur studij
 præmittenda, nullam reperio ad hanc rem accommo-
 datiore, ideoq; illam adolescentibus ad scientiarum
 & Sapientiæ decus adspirantibus, vt quotidie eam pi-
 recitent etiam atque etiam commendo. Hac viâ Ber-
 nardus Clareuallensis, in medijs siluarum obscuritati-
 bus, inter feras, plus quam alij in ædium recessibus, in-
 ter librorum aceruos, in scientijs profecit. Sic etiam
 Bernardinus Senensis profundam rerum humanarum
 diuinarumque noticiam assequutus est. Sic denique, ne
 in infinitum excurram, B. Hermannus adolescentulus
 coætaneis in omni litterariâ exercitatione palmam præ-
 ripiebat.

VERVM, ita est Orationi instandum, vt propterea à
 laborandi & studendi assiduitate non cesses. Falluntur,
 qui existimant, Adolescenti studijs destinato, & pietati
 dedito, esse licere ocioso: posse quempiam solis votis
 Ædificium Sapientiæ extruere: sat esse, Sapientiæ operam
 postulare ad ædificandum, interim manum non admo-
 uere. Non est quidem opis nostræ, absque principis Ar-
 chitecti adiutorio, virtutum lapides ad hanc fabricam
 coniungere, parietes erigere, tectum imponere; sed no-
 stram tamen ille etiam operam requirit. Vult, vt à nobis
 adhibeantur mallei, assiduo repetiti laboris, secures in-
 fractæ industriæ, runcinæ speculationis attentæ dolabra
 meditationis, te rebra indagationis, scalpra accuratæ, &
 frequentis scriptiois, torni disputationum, dentatæ
 lecturæ repetitionum: Hæc enim sunt architectonica & fa-
 b rilia instrumenta ad Domum Sapientiæ extruend-
 dam necessaria. Sed de labore litterarum Studiosis ne-
 cessario fusius aliàs differendum est: nunc hoc tan-
 tum

tum adiungo, quod habet pius & eloquens Orator, (2)
 » DEI constitutionem videri, ac rerum omnium cō-
 » sensum, conspirationem que eò ducere, vt homo sibi
 » persuadeat, frustra se absque labore præclari aliquid
 » sperare. Intendite mentis vestræ aciem in omnia, que
 » huius fabricæ complexu cōcentur, & singula, quæ
 » tantæ molitionis Fabricator DEVS, nutu potius, quàm
 » opera, numine potius, quàm labore conglutinavit a-
 » nimo vestro comprehendite, videbitis quandam ef-
 » figiem ac formam, tanquam penicillo depictam, ad
 » quam, vt ad exemplar, præses DEVS, studia & actiones
 » omnes, quibus eximium quid assequi volumus, effin-
 » gi voluit. Nam dum cælum motione quadam conci-
 » tatissimè, sine omni requie, contortum labore que
 » sempiterno agitatam: dum terram nihil fundentem,
 » nisi immensus hominis bouisque labor accesserit: dū
 » hominem, quem natura ingenij acumine illustravit,
 » & mentis diuino munere cumulauit, non solū in
 » grauioribus hebescentem, sed in leuioribus nonnun-
 » quam cæcutientem, nisi vi splendore que ingenij
 » sui doctrina exornando, eloquentia poliendo, huma-
 » nitatē quasi informando, rerum humanarum, diui-
 » narum que cognitione illustrando, omnis laboris in-
 » dustriæ que neruos intendat: dum nihil in quamcum-
 » que partem mentis vestræ vim intelligentiæ que mo-
 » tionem infixeritis, vel feliciter ad humani generis v-
 » tilitatem inuentum, vel suauiter: ad voluptatem ad-
 » scitum, vel cumulatè ad decus perfectum videtis,
 » quod non labor in penitissimis naturæ recessibus
 » prius reconditum in lucem eruerit: nonne concludere
 » re necesse est,

Q 4

DEVM

(2) Robertus Turnerus Oratione VI. *Dij omnia laboribus ven-*
diunt.

» DEVM in omnibus rebus id egisse, vt nobis inscul-
 » peret: velle aliquid laudabiliter perficere, aut etiam
 » sapienter excogitare, sine labore, diligentia, industria
 » que, id esse naturæ leges omnes euerrere. Quocirca
 » quilibet sibi persuadeat, nullū ad exstruendam Sapi-
 » pientiæ Domum, quo nihil præclarius in humanis ef-
 » fingi potest, desidem, laborisque assidui impatientem
 » accedere debere, & multo minus ingredi exstructam
 » ignauum pecus procul ab hâc regiâ arcendum, socor-
 » des expellendos, fucos in perpetuum exilium depor-
 » tandos.

LVSTRAVIMVS hæctenus Palatium Principis, Do-
 mum Sapientiæ, Gymnasium Veritatis, Scholam Scien-
 tiarum, Regiam Augustæ, Ædificium Omnipotentia,
 elegans sanè ac sumptuosum, & dignum Reginarum
 Reginae. Iam familiæ totius ordinem, palatinorum
 multitudinem, affeclarum cohortes, famulantium gre-
 ges producere constitueram. Sed animaduerto, hanc
 partem, quæ altera fuisset sermonis huius satis longi,
 tantundem sibi temporis potcere, quantum supe-
 riori est datum, quod nunc non est opportunum. Qua-
 re, illa in aliud tempus tralatâ, ad vota conuertamur &
 » preces. (a) DEVS Patrum nostrorum, & Domini
 » misericordie, qui fecisti omnia verbo tuo, & Sapiencia
 » tuâ constituisti hominem, vt dominaretur creatura, qua
 » à Te facta est, vt disponat orbem terrarum in equitate, &
 » iustitia, & in directione cordis iudicium iudicet, da nobis Se-
 » dium tuarum Assistricem SAPIENTIAM, & noli nos re-
 » probare à pueris tuis.

O SAPIENTIA Scientiarum Domina

Vna

(a) Sapiencia xi. 1. 2. 3. 4.

*Vna graues iuuenum semper solata labores
Æthereæ Regina plaga, Optima Maxima Virgo,
Quam Primam columus, laudes & munera quamuis
Mortalis longè superantem vertice vocis,
Has etiam dignare preces, & lumine dextro
Respice.*

*O Regina his TIBI Deuotis per-
ge esse propitia! O Scaturigo be-
nignitatis supra hos tuos clientu-
los donorum flumina liberaliter
effunde.*

Qs AR-